

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 20. — ŠTEV. 20.

NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 25, 1922. — SREDA, 25. JANUARJA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX

KU KLUX KLANGI ZOPET NA DELU

FINAJST LJUDI IZ OKLAHOME STAVLJENIH POD OBTOŽBO UMORA, KER SO VPRIZORILI POGON NA DOM ŽRTVE. — TAJNA ORGANIZACIJA ZOPET NA DELU. — ZASLIŠAVANJE PRIČ PRINESLO SENZACIJO.

Ardmore, Okla., 24. januarja. Proces, ki bo sodeloval z beseda- ni državnega generalnega pravd- nika Freelinga pomenjal "življe- nje ali smrt Ku Klux Klana v Oklahomi", se bo pričel danes tukaj, ko bo enajst najbolj od- ličnih državljanov iz Carter okra- ja nastopilo v okrajnem sodišču, da se zagovarjajo radi umora po prvem redu.

Obtoženi, sami dobro znani tr- govcem in podjetnikom, so se na- hajali med sedemnajstimi aretirani- mi po napadu na nekoga Joe Car- rolla iz Wilson v noči dne 15. de- cembra. Tekom tega napada so bili trije ustreljeni, med njimi tudi Carroll.

Prvotno so aretirali petnajst ljudi radi umora in dva kot pri- ču, a pozneje so štiri izpustili, ker ni bilo nikakih dokazov proti njim.

V dotični noči, sredi decembra, se glasi v obtožnici, se je več kot sto mož iz Ardmore in sosednjih krajev zbralo na nekem pašniku, pet milj južno od Wilsona. Vsi so bili maskirani in nosili s seboj posode s smolo in vreče s perjem. Osem zbranih je bilo poslanih v dveh avtomobilih pod vodstvom Simsa, policijskega detektiva iz Ardmore, da "dobe" Joe Car- rolla.

Eden izmed obtoženih je po nje- govih aretaciji izjavil, da jih je pregovoril Sims k napadu z izja- vo, da hoče posvetiti butlegar- jem.

Ker niso mogli najti hiše Car- rolla, so se maskirani ustavili pri nekem John Smithu v Wilsonu, ki jim je moral pokazati stanova- nje Carrolla, čeprav je ležal bol- lan v postelji.

Ko so se moške oglašili pri Car- rollu, je slednji odprl glavna vrta in na pogov maskiranih, naj dvigne svoji roki, je potegnil me- sto tega iz žepa revolver ter ra- nil enega izmed tolovajev, ki mu je skušal izviti orožje iz rok.

Nato se je vnela bitka s puška- mi in revolverji, katere se je vde- ležil tudi brat Carrolla, ki je ži- vel v sosednji hiši. Ko je strelja- nje pojenjalo ter so maskiranci pobegnili s svojimi avtomobili, so našli mrtvo truplo Carrolla na pragu njegove hiše.

Par trenutkov poneje so našli nedaleč od pozorišča boja tudi John Smitha, ki je umrl dve uri pozneje.

Naslednjega dne, malo pred poldne, so našli tudi mrtvo trup- lo Simsa na travniku, kjer je dva- najst ur poprej organiziral "kaz- nilno ekspedicijo proti Carrollu, ker je slednji baje na skrivnem prodajal zganje.

Jeff Smith, ki je bil ranjen te- kom spopada, je povedel oblasti na dotični travnik ter izjavil, da si se tam redno zbirali člani Ku Klux Klan organizacije. Sedaj je eden izmed obtoženih.

Oblasti so posvetile nato vse

Kdor namerava v kratkem vr- niti se v domovino, ter ob tej pril- iki videti lepe kraje ob Atlant- skem in Sredozemskem morju, mu priporočamo, da potuje z brzo- parnikom Cunard proge

"CARMANIA"

ki odpluje kot izletni parnik 11. februarja na Reko. Med vožnjo se bo vstavil v najlepših mestih.

Vsi potniki tretjega razreda bo- do nastanjeni v kabinah.

Cena do Reke \$105.00 ter \$5.00 vojne davka.

Frank Baker State Bank.

svoje sile temu, da uveljavijo stik med Ku Klux Klan organizacijo ter tem dogodkom, a zaslisanje prič se je nenadno končalo, ko je najemnik neke dvorane, v kateri se je zbirala ta tolpa izjavil, da re ve ničesar o kakem stiku med to organizacijo in Ku Klux Klan- nom. Stavilo se mu je devetnajst vprašal glede Ku Klux Klana, a on je trdovratno molčal. (Bil je brez dvoma ustrašovan ter se je bal za svoje življenje, če bi kaj izpovedal.)

Prvi dan zaslišanja prič je pri- nesel senzacijo, ko je brat ustrel- jenega Carrolla ystal ter izjavil, da sta neki Ray Beede, krajevni prodajalec avtomobilov in neki nadaljni obtoženi ustrelila nje- govega brata tekem spopada.

Pozneje pa je preživeli Carroll v pisarni izjavil pred javnim notar- jem v Wilson prekalil svojo iz- poved ter rekel, da ne ve ničesar o identiteti katerekoli izmed oseb, ki so se vdeležile napada na nje- govega brata. Naslednjega dne pa je objavil nadaljno zapriseženo izjavo, v kateri je zanikal, da ne ve ničesar o identiteti napadal- cev na njegovega brata in da je njegova prva izjava pri zaslišanju pravomočna. (Hoteli so ustrašo- vati tudi njega in za nekaj časa sa jim je udal, a končno zopet ojunail ter potrdil svojo prvot- no izjavo.)

SOVJETI NAPRAVILI KONEC KARIJERI RASPUTINA.

Reval, Estonska, 24. januarja. Soglasno s poročili z Petrograda so ruske sovjetske oblasti ravno- kar napravile konec karijeri ne- kega meniha, ki je trdil, da je drugi Mesija ter skušal slediti ko- rakom notoričnega meniha in sle- parja Rasputina.

Ta menih, po imenu Taraba- jev, je ustanovil v Noveja De- revnija, v bližini Petrograda, svo- jo lastno cerkev. Privajal si je čudovite zdravilne sile in lahko- vno ljudje so pričeli vreti v nje- govo celico. Ko je število nje- govih pristašev, predvsem žensk, narasčalo, je izbral Tarabajeve med njimi, soglasno s sovjetskimi oblastmi, par žensk, katere je imenoval svoje "angetje" in ki se stanovale v njegovi hiši.

Tarabajeve je bil obsojen na tri leta in štiri mesece ječe, da se mu nekoliko ohladi njegova ljubezen do "angeljev".

ARTUR NIKISCH JE UMRL.

Lipsko, Nemčija, 24. januarja. Tujak je umrl pretekli večer na pljučnici za sodbne razmere. Kole- dar stane s poštnino vred 40 cen- tov. Vsak, kdor ga je naročil, je bil dirigent bostonskega simfonij- skega orkestra, s katerim je ob- iskal številna ameriška mesta. Zadnjikrat je bil v Ameriki leta 1912 kot dirigent londonskega sim- fenijskega orkestra.

ROJAKI, NAROČAJTE "SLO- VENSKO-AMERIŠKI KO- LEDAR"!

Te zanimive knjige imamo že malo v zalogi. V nji so najboljši članki za sodbne razmere. Kole- dar stane s poštnino vred 40 cen- tov. Vsak, kdor ga je naročil, je bil dirigent bostonskega simfonij- skega orkestra, s katerim je ob- iskal številna ameriška mesta. Zadnjikrat je bil v Ameriki leta 1912 kot dirigent londonskega sim- fenijskega orkestra.

Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt St., New York City.

Kardinal Gasparri, ki bo vodil vse zadeve katonske cerkve, dokler ne bo izvoljen novi papež.

SIBIRSKO VPRAŠANJE SE BLIŽA URAVNANI

Glasi se, da se bliža vprašanje ko- nečni uravnani. — Konferenca bo sprejela obljubo Japonske.

Washington, D. C., 24. jan. — Ko se je danes sestal komitej, ki se peča s problemi Daljnega izto- ka, da muje odgovore drugih sil na izjavo Japonske, se je splošno napovedalo vnaprej, da se bo ce- lo sibirsko vprašanje rešilo brez vsakih nadaljnjih razprav, na te- melju obljub Japonecev, tikajočih se njenih ciljev, ko vzdržujejo svoje čete v Sibiriji.

Ugotovilo barona Sidehala iz- javlja, da nima japonska politika nikakih namenov proti teritori- jalni integriteti Rusije in da bo Japonska umaknila svoje čete iz Sibirije, kakorhitro bodo tam na- novo ustanovljene redne razmere.

To izjavo so ostale delegacije seveda sprejele z velikim zado- voljstvom.

Danes ni bilo opaziti nobenega znaka, da bi hotela katera izmed drugih sil nasprotovati za enkrat- nadaljni japonski okupaciji goto- čega dela Sibirije.

Izjava je baje napravila na ameriško vladno globok utis ter jo smatra za neke vrste slovesno ob- ljubo, preko katere konferenca pač ne more iti.

V japonski izjavi se je tudi glasil, da je stalna politika japo- nske vlade pihanila principa ne-intervencije v notranje zadeve Rusije ter tudi principa enake prilike za trgovino in industrijo vseh narodov v kateremkoli delu ruskih posestev.

Spor radi Santunga je bil de- janski skrčen na eno samo spo- no točko, ki se tiče Tsingtao železnice.

SLABOUMNI PRIZNAL UMOR TREH.

Dowagiac, Mich., 24. januarja. Ciru Ryther, ki je bil aretiran pred dvema meseci ter priznal, da je umoril tri člane družine Wil- liama Monroe dne 17. septembra preteklega leta, je bil poslan v zavetišče za slaboumne v Lapeer. Oblasti so izprva nekoliko vr- jeje v povest Rytherja, a preiskava- ve velike porote je spravila na- dan take dvome, da se je nje- govo pričevanje zavrglo.

OBRAVNAVA PROTI ČRNEMU MORILCU

V New Yorku se je pričel večeraj proces proti črnemu Boddy-ju, ki je ustrelil dva detektiva.

Včeraj se je pričela resnična obravnava proti črnemu Luther Boddy-ju v kriminalnem oddel- ku višjega sodišča v New Yorku in sicer z otvorilnim nagovorom ter zaslišavanjem prič od strani okrajnega pravdnika Bantona. V dvorani sami, da bodnikih in ce- lo pred sodnijskim poslopjem so se nahajali detektivi, uniformirani policisti in pomožni šerifi, pri- pravljeni v kati zamoriti vsako demonstracijo, a do nikake ni prišlo, čeprav se je zbralo veliko število radovednežev. V dvorano so spustili le take osebe, ki so v stiku s slučajem.

Kar smo rekli sedaj, velja tu- di glede predvčerajšnjega dneva, ko se je izražalo porotnike, na- kar je bilo obravnava preložena na večerajši dan. Boddy, ki je boljše oblečen kot pa njegovi stražniki, se je očividno zelo za- nimal za mešane, 71 po številu, katere se je zaslislalo, da se izbe- re iz njih dvanajst porotnikov.

Banton je rekel, da bo najbrž v enem dnevu zaključil svoj slu- čaj. Zagovorništvu, na koje čelu stoji prejšnji sodnik Morris Koenig, pa bo potrebovalo več dni. Eoenig je zaman skušal doseči odgojenje slučaja z utemeljeva- njem, da je bil čas veliko prekra- tek, da bi se moglo orediti vse potrebno. Povdarjal je nadalje, da je opaziti sovravnost do obto- ženega, ker je medtem neki na- daljni črnci ustrelil nadaljnega policista. On hoče dokazati, da je več sorodnikov Boddy-ja z ma- terne strani v norišnicah in da je ena njegova blazna teta celo um- rla v umobolnici. Da dokaže vse to, bi potreboval več časa, a o- krajni pravdnik se je uspešno upiral vsakemu odgojenju slu- čaja.

Črnci Frank Whaley, ki je ob- tožen umora po prvem redu, ker je ustrelil policista Otto Motza, je izjavil pred sodnikom McIn- tyre, da se ne smatra krivim in njegov zagovornik, prejšnji so- dnik Smithin, je zahteval imeno- vanje komisije, ki naj bi preiskala duševno stanje obtoženega, a so-

UMOR POSLEDICA OČETOVE PREPOVEDI

Oče je prepovedal svojim otro- kom oženiti se in umor je bil ko- nečno posledica te prepovedi.

Milwaukee, Wis., 24. jan. — Ker je hotel uveljaviti prepo- ved očeta na smrtni postelji, da naj se noben njegov otrok ne poroči, je sedaj stavljen pod ob- tožbo umora dobrostoječi farmer Farwell Farwell, ki je razven- tega tudi luč v cerkvenih kro- gih. Farwella dolže, da je ustrelil nekega Filip Houstona, da pre- preči tem potom poroko slednjega s svojo sestro Alice, sledeč zapo- vedi svojega očeta. Njegova se- stra, na smrt vložena radi smr- ti svojega ženina in strašnega po- ložaja, v katerem se nahaja njen brat, je izjavila danes vendar z največjo odločnostjo:

— Če je umoril Filipa, upam, da ga bo dohitela pravica.

Alice Farwell ni imela nikake sreče v svoji ljubezni, kajti ko je bila stara dvajset let ter jo je snubil neki sosed, je uveljavil njen oče onc usodepoto prepo- ved in Alice je poslala svojega snubača proč. Slednji se je kma- lu potolžil z neko drugo, a ona mu je ostala zvesta.

To se je zgodilo pred dvajse- timi leti in sedem let pozneje je najel njen brat nekega farmskega delavca, ki je zopet vzbudil ogenj ljubezni v srcu Alice. Skozi deset let jo je snubil brez upanja, kajti opazila je brata je bila tako od- ločna, da je opustila vse misli na zakon. Filip Houston, farmski de- lavca, pa je ni hotel pustiti in radi tega je Farwell odpuštil svo- jega delavca ter mu prepovedal se kdaj pokazati se na farmi.

Tedaj pa se je pričelo tajno lju- bezensko življenje obeh. Pogosto sta se na skrivnem sestala in ko- nečno je izvedel brat za to. Po- srečilo se mu je iznajti prostor in čas njih sestankov. Tam je neke- ga dne prežal in ko se je prika- zal Houston, ga je ustrelil.

Skozi tri dni je vlačil morilec truplo svoje žrtve od kraja do kraja. Končno je naložil truplo na avtomobil ter ga odvedel pro- ti nekemu velikemu skednju pri Portage. Truplo je vrgel v sked- nju ter slednjega zažgal. Polici- ja pa je našla med razvalinami skednja človeške kosti ter pričela s poizvedovanji. Kmalu je prišla na pravo sled.

Farwell je bil aretiran ter vse priznal. V opravičilo svojega groznega dejanja pa navaja bese- de iz Svetega Pisma:

— Spoštuj očeta in mater, da se ti bo dobro godilo in da boš dolgo živel na zemlji.

IRCI HOČEJO ORGANIZIRATI SVETOVNO LIGO.

Pariz, Francija, 24. januarja. Svetovni kongres irskega plemen- a je sklenil na današnji seji or- ganizirati mednarodno irsko ligo s podružnicami v vseh deželah, kjer je dosti ljudi irskega pokole- nja. Soglasno s groficom Markie- vitz je cilj te lige "nasprotovati angleški propagandi, ki slika Ir- ce kot podobne gorilam".

Nekateri izmed metod, da se širi poznavanje Irse in Ircev, ki so bile že sprejete, vključujejo izdajanje mednarodnega irskega lista, ki bo izhajal tako v kelt- skem kot v angleškem jeziku; iz- menjavo irskih profesorjev z vse- učilišči v drugih deželah in obšir- no uporabo kino-slik.

nik ni hotel tega storiti dokler ne bodo zdravniki v Tombs jet- nišnici preiskali obtoženega.

KARDINAL MAFFI BO NOVI PAPEŽ?

GLASI SE, DA SE ZAVZEMA ITALJANSKA VLADA ZA NJE- GOVO IZVOLITEV. — ON BO NAJBREŽ NAPRAVIL KONEC SPORU MED VATIKANOM IN KVIRINALOM. — POKOJNI PA- PEŽ BO NAJBREŽE DANEŠNJI POKOPAN.

Rim, Italija, 24. januarja. — Dočim je na tisoče in tisoče lju- di vrelo danes v baziliko svetega Petra, da izkažejo zadnjo čast mrtvemu papežu Benediktu, so se nahajali kardinali katoliške cer- kve na poti iz številnih tujih de- žel, da se vdeležijo izvolitve nove- ga papeža.

Kratki interval med smrtjo prejšnjega papeža ter sestankom konklava, ki je bil določen na 1. ali 2. februarja pa bo preprečil marsikateremu kardinalu posebno kardinalu Dougherty-ju iz Phila- delphije ter kardinalom iz Cana- de in Brazilije sovedeljebo pri vo- litvah, razven če bi se izvolitev novega papeža nepričakovano za- vlekla. Kardinal O'Connell iz Postona je brzojavno sporočil, da bo danes odpotoval ter bo imel najbrž priliko vdeležiti se izvo- litve, razven če bo novi papež iz- voljen pri prvem glasovanju.

Nobenega prav posebno odli- čnega kandidata za mesto papeža ni med kardinali, a pogosto se omenja kardinala Maffija, nad- škofa iz Pise kot kandidata, za ka- terega je tudi italjanska vlada. Nadaljna dva, o katerih se raz- razpravlja, sta kardinal La Fon- taine iz Benetk in kardinal Ratti iz Milana.

Pogreb zamrlega papeža je bil provizorično določen na jutranji dan, kajti papež ne more ležati na mrtvaškem odru toliko časa kot ponavadi, ker ga niso balza- mirali.

Tako v javnosti kot v časopis- ju se na dolgo in široko razprav- lja o dejstvu, da je bil v soboto sprejet v Vatikanu neki italjan- ski kabinetski minister in da se je tudi na Kvirinalu ali italjanski kraljevi palači razobesilo zastavo na poldrugo, v znamenje žalova- nja za zamrlim papežem. Najti je številne, ki se zavzemajo za do- govor med vladjo in Vatikanom in ta dva dogodka se navaja kot značilna v zvezi med vladjo s tako možnostjo.

Čeprav ne more biti nobenega dvoma, da bo prihodnji papež Ita- lijan, delajo listi vendar razliko med italjanskimi papeži ter da-

jejo izraza upanju, da bo prihod- ni papež napravil konec dolgo- mu sporu med cerkvijo in italjan- sko vladjo.

Mogoče ravno raditega se veči- na Italjanov zavzema za kardi- nala Maffija, nadškofa iz Pise, sodeč po komentarjih v listih in dejanski stoji njegovo ime na če- lu seznama mož, iz katerih se bo izbralo naslednika sv. Petra.

List Popolo Romano pravi, da ima tajni cirkular, katerega je poslal ministrski predsednik Bo- rini vsem prefektom, katere po- zivlje, naj se poslužijo vsaga mo- gotega taktika napram kardinalom ter jim omogočijo potovanje v Rim, kajti če bodo storili to, bo konklave izvolil papeža, ki se bo zavezal za dogovor med vladjo in Vatikanom.

— Iz tega sledi, — pravi list, — da bo kandidat, katerega bo vlada podpirala, kardinal Maffi, ki je znan radi svojega italjan- stva (Potem ne bo rinski papež, temveč orodje italjanske vlade in fašistov.)

Stefani časnikarska agentura pravi, da je to poročilo popolno- ma neutemeljeno. Italjanska vla- da hoče zavzeti najbolj korektno stališče glede celega tega vpraša- nja.

VISCOUNT BRYCE UMRL.

London, Anglija, 23. januarja. Viscount Bryce je včeraj umrl v Sidmouth. Smrt je prišla brez bo- ja, a vendar ne povsem pričako- vano. V Sidmouth se je mudil zadnje tri tedne ter razvijal do- zadnjega trenutka veliko delav- nost.

Kot literat je bil Bryce znan po celem civiliziranem svetu. Najboljše razven v svoji lastni de- želi je bil pač znan v Ameriki, za katero se je tako zanimal, da so ga nazivali "angleškega Jen- kija". O njem se je tudi glasil, da pozna Ameriko boljše kot pa večina Amerikancev. Njegova knjiga, The American Common- wealth je znana vsem proučeval- cem ameriških razme.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potem naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro.

Včeraj se bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razposlila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.			
300 kron	\$ 1.20	1,000 kron	\$ 3.90
400 kron	\$ 1.60	5,000 kron	\$19.00
500 kron	\$ 2.00	10,000 kron	\$37.00

Glasom naredbe ministrstva za pošto in brzojav v Jugoslaviji je sedaj mogoče tam nakazovati smeske potom pošte edinele v di- narjih; za vsake štiri krome bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in krono ostane torej neizpremenjeno.

Italija in zasedeno ozemlje:

Razposlila na račne pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.					
50 lir		\$ 2.80	500 lir		\$23.00
100 lir		\$ 5.10	1000 lir		\$46.00
300 lir		\$14.70			

Nemška Avstrija:

Razposlila na račne pošte in izplačuje "Adriatische Bank na Dunaju."

Radi velikanskih razlik v tečaju izplačujemo sedaj v Avstriji samo ameriške dolarje. Zavsako posamezno nakazilo do \$50. računamo po \$1. za večja nakazila po 2 centa od dolarja.

Vrednost dolarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričako- vano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne kot nam poštni denar dope v roke. Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podruž- nic imamo zanjamo izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike ko- risti na eni, ki se na drugi strani bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poštni najbolj po Danstic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK BAKER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

